

Ese de doue ori in septimana
Joi-a si Domineca.

Prețulu pentru Austria

pre anu intregu . . . 10 fl. v. a.
jumetate de anu . . . 5 fl. v. a.
trei lune . . . 3 fl. v. a.

Pentru Romania'a si Strainetate

pre anu intregu . . . 14 fl. v. a.
jumetate . . . 7 fl. v. a.
trei lune . . . 3 fl. 50 cr.

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU.

Prenumeratiunea se face la Tipografia Trattner-Caroliana in strada domnesca Nr. 2. era corespondintele la Redactiunea diurnalulu Strata „Scola Reala“ Nr. 6. unde sunt a se adresa tote scrisorile ce privescu administratiunea, speditiunea, etc. Scrisori nefrancate si corespondintele anonime nu se primescu. Scriptele nepublicate se voru arde.

Pentru insertiunea publicatiunilor au a se responde 10. cruceri de linia. — Prețulu timbrului imp. reg. a 30 cr. pentru una publicare, e a se transmite deodata cu insertiunea, altmintea nu se primescu. Unu nru singuratecu costă 10 cr. v. a.

REVISTA POLITICA.

Pest'a, 5/17 faur. 1866.

Eri se incepura desbaterile a supr'a proiectului de adresa in cas'a reprezentantilor. Si rulu oratorilor lu deschise deputatul Bartalu, totu odata vice-presedinte alu consiliului locutiuntiei regesci d'in Bud'a. Tote anghiuirele casei era pline si toti asceptau cu nerabdare se audia pre facundulu oratoriu cunoscutu inca d'in 1861. Incordarea ascultatorilor era cu atatu mai mare cu catu se sciea ca are se vorbesca in favorea guvernului pre care inca lu representedia, socotindu multi ca d'in cuventarea lui voru pote scote celu putienu liniamintele programului guverniale in privinti'a deslegarii afacerilor comuni, de la carea e conditiunata impaciuirea finale. Oratoriulu au ostenitu urechile ascultatorilor in tempu de pline trei ore, fara ca acesti-a se fie potutu gasi pietr'a intieleptiunii, totu-si oratoriulu inchinandu cuventarea inca si juru spre intarirea convingerii sale, cu tote ca elu insu-si de abie potu esu pre cali forte tortuose d'in labirintulu cestiunii afacerilor comuni. Oratorulu si-a reserovat in se dreptulu de a face observatiunile sale in forma de amendamente cu privilegiu desbaterii punctelor, lasa si altor'a a mai intra in labirintu, socotindu pote fi ca „longus post me ordo est idem petentium decus“ (?). Fusese, ce e dreptu, preinsemnati in diu'a prima, mai bine de 40 de gaitori, dar intre acesti-a cu anevoe se va gasi unulu care se incumete a vorbi in favorea guvernului, mai alesu dupa ce cas'a boerilor contribu multu prin votarea adresei separate, spre interitarea spiritelor. Diurnale liberali de aici, cum se numescu ele pre sine fatia cu organele vechilor conservativi, despretiuescu insemnetatea faptului casei boeresci, li pare totu-si forte reu ca acesti-a venira a li turburu ap'a. Cas'a boeresca, socotita ca corpu legelativu, ce e dreptu, ea nu are neci o valore, si purcederea ei s'au facutu cu altu scopu. Boerii tieri sci pre bine ca ei nu representedia tier'a, neci proprietatile cele mari, ba neci macaru unu principiu, precum e acest'a d. e. in Prussi'a, daca se decisera totu-si la o actiune ponderat'oria acest'a ei o facu cu cugetul de a pote eserce presiune prin influinti'a loru, prin marile si latitele loru concesuni mai antaiu a supr'a opiniunii publice, pote si a maseloru poporatiunii si apoi astfelu a supr'a casei reprezentantilor ca intru negociatiunile ulterioari se fie mai tratabili. Inversiunarea se vede d'intr'unu artfculu de fondu publicatu in diuariulu nemtiescu de Viena „Wand.“ organu cunoscutu alu magiariloru, unde casei boeresci cruiate in 48. i se striga unu „memento mori!“ Cas'a boeresca vre se joce rolulu celei feudali d'in Russia, nu scimu inse daca guvernulu i va gasi intru ajutoriu pre unu Bismacru II. Vomu vedu de au fostu bunu calcululu, seu ba, si de nu va produce resultatu chiaru contrariu.

Cu ocastiunea desbaterii partiali ar fi bine daca reprezentantii romani ar innaltia graiulu pentru indreptarea punctului ce cuprinde cestiunea de nationalitate. Multumirea va fi mai mare si increderea mai tare, daca in locu de nesce termini generali si forte elastici — se nu dncemu vagi — s'ar intrebuintia altii mai precisi, mai apti de a da intielesu de asigurare deplina. Principiulu egalitatii in drepturi e prochiarnatu de 17 ani in monarcia austriaca, dar elu nascutu intre mari doreri, se afla inca numai in fasiile copilariei, cu tote ca de atatu-a tempu ar fi potutu deveni adultu, dar nutritorii au fostu vitregi, neavendu urechi pentru tpele flamandului copil. Aruncatu-i-s'au cate o coge de malaiu, ca se nu pieru de fome, dar setea-i era-si se alina cu otietu. Ce mirare daca privimu cu ingrigire, multi cu neincredere, vedindu ca cuventulu „egalitate“ lipsesce d'in loculu respectivu alu proiectului de adresa. Insi deputatii romani, se dice, a se fi invoitu a se pretinde numai esprestiunea ce o vedemu formulata in adresa, ca-ce socotia dloru, ca in cuvintele „dreptate, fratieta“ s'ar cuprinde si

celelalte. Prea bine, dar dreptatea si fratieta sunt lucruri sante, aceste se gasescu a nevoe pre pamentu, ele paru a se fi refugitu la cieri, si noi cercandu-le ambiamu cu capetele sparte. Se le silimu a se pogori. Clara pacta boni amici, adeca romanesce „frate de frate dar brandi'a e pre bani.“ Se se imparta dara fratiesce astfelu ca se nu mai avemu de a intempina ciocane, maciua, si alte semne de civilizatiune, intindindu-ne la ea in poterea dreptului egalitatii fratiesci.

Prin tote foile Europei au cercelatu noutatea conflictului escatu cu ocastiunea afaceriloru Ungariei intre cancelariulu de curte Dlu Mailatu si intre ministrulu de statu D. Belcredi, in alu carui-a urmare acestu d'in urma ar fi cerutu demisiunarea sa. Inca in diu'a constituirii ministeriului actualu (Mailatu-Belcredi) prinsese radecine asemene opiniune si se pusesu in cercutiune ca-ce dupa parerea centralistiloru acestu ministeriu porta in sine germele destramarii sale. Intru adevoru, acesti doi barbati de statu representedia doue mari interese vitali, alu monarciei si alu Ungariei, si antagonismulu pareriloru, ce poterea lucrurilor lu manatiene intre cesti doi ministri, cari personifica aceste doue tendintie trebue se devina de ce in ce mai apriatu d'in momentulu candu cestiunea se apropia de deslegare. Crisea inse nu au sositu pana acum la acelu gradu de incordare ca faim'a respandita se se pota admite; diurnalele semioficiali au grabitu a deminti acesta fama. „Cosp. gen.“ tace inca, de unde unii credu ca celu ce tace consente.

Senatulul Franciei inca se ocupa cu desbaterile a supr'a adresei, luni-a trecuta au votatu §-lu 9. in privinti'a afaceriloru de Rom'a. Cu tote ca e deresu intru intielesu mai favorabile intereselor stului scaunu decatu a Italiei, totu-si dede ocastiune cardinalulu Bonnechose si altoru partenitori ai poterii tempurarie de a combate conventiunea d'in septemvre. D. Bonjeanu li respunde ca Itali'a va padli strinsu indetoriile sale, dar ca poterea tempuraria nu va casiga prin acest'a nemica fiindu ca nu mai are vieta. D. Rouher (ministru) graindu in numele guvernului, tienu cale de medioculu intre cele doue opiniuni. D'insulu apera onorea Italiei, dar grai si intru favorea poterii ponteficie (nu tempurarie?) visulu lui e totu credinti'a de a pote impacu ponteficatul cu progresulu ideelor moderne, fara a spune inse arcanulu cum s'ar pote ca se fie si curechiulu unu apoi se remana si clis'a intriga. — Dupa acestu punctu alu adresei va urma cestiunea interioare, dar nu e sperare cumca caus'a progresului va ave in senatu mai multi apertori decatu au avutu afacerile de Rom'a.

Parti'a radicale in Elveti'a se pregatesce a sgudu de nou cestiunea reformei constitutionali trantita prin votulu populare d'in 14. jan. a. tr. Spre acestu scopu staruesce de a aduna, mai nainte de reunirea Adunarii nationali (19. fauru, a. c.) cele 50 de mi de subscrieri recerute prin constitutiunea elvetica pentru a se pote lua in consideratiune vre o cere in privinti'a schimbabilor constitutionali.

Principes'a Dagmar d'in Dania, carea fusese incredintiata prin mare-ducele e Rusia, repausatu in Niti'a, e menita de nou a fi miresa noului mare-duce ereditariu. Incredintiarea se va face in lun'a lui aprile in diu'a aniversaria a nasterii regelui Cristianu IX., tata-lu miresei.

In Romania s'au schimbatu era-si ministeriulu. Caus'a crisei se dice a fi fostu concesiunea pentru vendiarea eschisiva a mesureloru data asociatiloru Lemaitre si Bergman. Pote fi ca acest'a e numai unu pretextu. Noulu ministeriu se compuse d'indd. Cretiuлесcu, presedinte alu consiliului, m. de interne; Otetelesianu, de finantie; Solomonu, de resbelu; Papadopulu, alu afaceriloru esterne, Cariagi, alu dreptatei. Corespondintii d'in Bucuresci ai diurnaleloru nemtiesci spunu ca ministeriulu acestu-a e catu se pote de muscalescu. (!)

Revista diurnalistica.

„P. H.“ in artfculu seu d'in 12. fauru si areta indestulirea pentru tonulu omagiale barbarescu si apesatu alu adresei, atatu fatia cu tonulu, catu si cu privire la drepturile si nedependinti'a Ungariei. Dar dice ca coniecturile facute in §-ulu 9. alu proiectului de adresa au fostu fara de lipsa si chiaru nedelicate, pentru ca daca ar fi urmatu fara de primirea sanctiunei pragmatice dsolverea monarciei, si alte rele, — atunci se potea face cu totu dreptulu si conjectur'a, ca cu perirea monarciei, peria dora — ba forte ver-asemene — si natiunea magiara. Austri'a — dice — fara Ungari'a ar inceta a fi intre poterile mari, d'in contra Ungari'a istorica nu s'ar pote sustiene cu elementele sale poliglote si centrifugali. Instinctulu conservareii de sine le indrumeza dara pre amendou la consolidarea insotirei si confederatiiloru, de unde urmeza de sine lips'a neincunjurata se-si respecteze interesele si pretensiunile imprumutate. Dupa parerea diurnalului „P. H.“ proiectulu de adresa e contrariu cu postulatulul acestu-a, candu pune de fundamentu principale alu tractatelor d'etali numai singuru contnuitatea uscata de dreptu si ideea acelei-a, si deduce totu-si d'acolo, ca unu corolariu unilaterale, pretensiunea restituirii ministeriului d'in 48; si chiaru d'aici i vine debilitatea conceperei si lips'a de logica. Mai aduce si cate-va contradiceri, cari le tienemu de prisosu a le enumera.

Redact. diurn. „Hon.“ dlu Maur. Joka i scriindu despre proiectulu de adresa intre altele eschiamu:

Cu greutatea alpiloru apesa tote spitrele insciantarea, ca afara de adresa care e gat'a se mai face si altu proiectu de adresa (d'in partea casei de susu), a le carei idee inca nu su-cunoscute; acesta scire cuprinde ca o atmosfera negurosa tote consultările, dandu ansa la suspiciunea: ca ce edifica o parte a corpului legelativu, intrebuintieza partea cealalta in contra-i.

Dar pericolulu celu mai mare ce se pote esca d'in acesta decisiune nu e acesta temere, ci impregiurarea, ca necunoscandu-se testulu adresei, ce o voru proiectata demnitarii, cas'a reprezentantiloru seu va fi silita se amane desbaterile asup'a adresei proprie seu a pasi la desbateri speciali indelungate in tote acele dreptiuni, cari de altmintea si-ar fi aflatu indestulire deplina in esprestiunea principului generale alu adresei, era acum'a sciindu-se ca partea cealalta a corpului legelativu pote da acestei esprestiuni altu intielesu, cu multu mai anevoa se potu retiene de la populusu de a-si formula doririle chiaru si a le espune in adresa. Pretinsunile de nationalitate si confesiune pana acuma au fostu indestulite, prin aceea asigurare sincera a totoror partiiloru casei de diosu, ca aline'a 34 si finea alinei 44 d'in adresa se va interpretu in favorea acelar-si; ore servi va spre consolidarea acestei contielegeri salutarie, ca precandu adres'a ce se propune reprezentantiloru acestoru interese spre primire, pre acesti-a i apesa temerea ca chiar asup'a acestoru interese, o alta parte a corpului legelativu in care nu-su reprezentate neci nationalitate neci confesiunile voiesce se decida de sine, si inca nu se scie ca ce? Seu dora credintiosii municipalismului si-voru afla indestulire in clausula alineei 44., care amintesce despre autonomi'a municipieloru; inca nu scimu, cum se va dechiaru despre acestu obiectu una alta parte a corpului legelativu, care 1/4 constu d'in comitii supremi ai provisorului.

Diurnalele de Vien'a „Presse“ noua si veche, aducu faim'a, ca Belcredi (ministru de statu) in casulu, candu parerile lui n'ar afla spriginire in senatulul ministeriale, ar repasi. Inse diurnalele semi-oficiose nu voiescu a crede, ca intre ministri s'ar areta ce-va semne de discordia.

„W. Abendpost“ d'in 14. febr. vorbindu despre adresa repr. Ungariei între altele dice: Candu s'a facutu cunoscuta adresa ne am implutu de temere, pentrucă ea trece cu vederea multe cestiuni ponderose, precumu afacerile comuni, revediuinea legiloru d'in 1848, indegetandu in asta privintia la proieptele ce su-de a se asterne mai tardu, noi prin această a nu suntemu voitori de reu ai adresei, ci d'in contra vedemu nesce semne de nusiintia pentru impacare cătu mai curundu. Greutătile nu su-invinse, cu aceea, că le vomu pune la o parte. Cestiunea inca nu e deslegata prin această, că se va pune sub velu.

Mai nainte de tote — cont'nua — nu potemu tainu, că restituirea ministeriului resp. si a municipiilor su-atari opiniuni publice, cari trecu preste marginile lucrurilor, ce se potu infintia.

Totu omulu nepreocupatu trebue sê vedea, că noi — dice mai incolo — cu observatiunile nostre de pana acumu n'am voitu se judecăm sistem'a municipale, care are atât de mare valore in Ungaria: era de alta parte n'amu aretatu simpatia nice cătra sistemulu ministeriului resp. d'in legile d'in 1848. Noi n'amu intar diatu a observă, că in antea nostra principiulu capitale e: Unitatea imperiului (Reichseinheit) si am indegetatu la rezultatulu sîmplei restituirii a legiloru d'in 1848. Aceste doue idee ni esprimu destulu de chiaru parerile nostre in acestu objectu. Si aceste fura causa, care ni casiuă temerea fatia cu proieptulu de adresa.

Totu „Wiener Abendpost“ despre acelu-asi proieptu de adresa intona nepotenti'a restaurării municipiiloru si ministeriului responsabile. „Prager Ztg.“ areta, că acele cercuri ale regimului cari urmăza politic'a lui Belcredi, se invoescu cu autonomi'a municipalitatiloru Ungariei, combatu inse regimulu unui ministeriu parlamentariu. Totu acel'a-si intona nepotenti'a de a se potè unî regimulu unui ministeriu parlamentariu cu o constitutiune municipale autonoma, si se mira, că aceea Ungaria pretinde asta-di regimulu amintitu, carea in opusetiune contr'a lui Schmerling a combatutu in Vien'a totudeun'a acestu regimu intonandu chiaru acelu dreptu publicu aviticu ungurescu, a carui esentia o eschide regimulu unui ministeriu parlamentariu. Mailath inse, care in Pest'a se vede in fati'a unei diete, a carei casa de josu odata cu capulu nu voesce se abdica de pretensiunea unui ministeriu parlamentariu, si a carei casa de susu de si e in majoritate totu-si nu cutéza, a combate acesta pretensiune, concepù, că elu ar' fi pierdutu facia cu acesta dieta in minutulu in care ar' pasi in contr'a regimului parlamentariu in Ungaria, deci pentru conservarea sa a trebuitu se nisuesca intr'acolo, ca se franga verfulu artfulului amintitu d'in „Wr. Abendpost“ care era indreptatu contr'a unui ministeriu ungurescu, si asiè a dou'a ora „Wr. Abdpst“ concede Pestei sê spereze unu ministeriu ungurescu.

Diurnalulu croatu „Pozor“ vorbindu despre proieptulu adresei ung. dice: „Pasulu nesecuru“ despre egalu indreptatirea nationala in Ungaria abiè va multiemi pre nemagiari. Nice pre natiunea croata nu scimu indestul-o-va adresa: acest'a ar' fi numai atunci cu potiinta, daca diet'a ung. va primi art. 42. alu dietei croate d'in 1861. Adresa ung. dà putiena sperare in respectulu acest'a, pentru că nu esprime recunoscerea acelu art.“

Dieta Ungariei.

Siedinti'a VI. a casei de susu d'in 13. faur.

Pres. b. Paulu Sennyey. Protocolulu lu-duce Iosifu Szlavy, pe vorbitori i-insemna c. Juliu Károlyi. Dupa autenticarea protocolulu siedintiiei trecute presidele face raportulu despre salutarea la M. L. ce se primi cu vivate.

Pres. puse apoi la ordinea dilei propunerea lui Georgiu Festetics despre adresa separata.

C. G. Festetics radiemandu-se pe §. 58. alu regalamentulu casei propune adresa separata, si cere a se denumi o comisiune de 30 pentru corpunerea acelei-a.

De aci se escă una dîsputa de 3½ ore; in urm'a carei-a propunerea lui Festetics se primi cu majoritate insemnata.

Siedinti'a VII. a casei de susu d'in 14. faur.

Presidfulu ordenariu. Notari: Nicolau Vay, si Juliu Károlyi.

Aprobandu-se protocolulu siedintiiei trecute, c. Ioane Cziráky fece raportu in privinti'a mem-

briloru ce su-de a se alege pentru lucrarea adresei aretandu, că au votatu 171, in urm'a carora s'au alesu 29 cu majoritate absoluta, era fiindcă alu 30. nu capeta majoritate absoluta, se fece a dou'a votisare votandu numai pre 3 insi, între cari se impartira voturile cu ocaziunea votarei d'antăie, adeca pre c. I. Mikes, G. Károlyi si Nic. Bánffy; finindu-se votisarea se alese de membrulu alu 30. c. Nic. Bánffy care capeta 64 de voturi d'in 121.

Presidele in urma roga pre membrii comisiunei sê se constituie, si apoi se inchiâ siedinti'a.

Siedinti'a casei repr. d'in 15. faur.

Dupa autenticarea prot. sied. trecute, lui Dimitrievics i-se incredintiedia ducerea prot. era pre vorbitori i-insemna V. Toth.

Pres: La ordinea dilei e desbăterea adresei la pre naltulu cuventu de tronu alu M. S. Imp. Mai antăiu sê ceti cuventulu de tronu prin not. Georgiu Ivanoviciu. Dupa acest'a V. Toth dede cetire proieptulu de adresa.

Finindu-se cetirea adresei se audira mai multe voci se „votisamu“ inse notariulu amintu numele lui Georgiu Bartal, care fuse insinuat la vorbire.

Acest'a luandu cuventulu vorbi in tempu de 2¼ ore, si desfasura cu deosebire afacerile comune. Manecandu d'in destingeria politice ratiunei si d'in a animei, areta in trasure aspre apucatureleratecite ale regimului Schmerlingianu; apoi schitiandu pretensiunile situatiunei politice celei schimbate, fatia cu aceste afla mai cu cale a aplica principiulu quid consilii, decatu quid juris. Prin urmare elu in modo procedendi se deosebesce de propusetiunile ce se cuprindu in proieptulu de adresa. Elu primesce in tota estinderea aceea, ce dice proieptulu despre diplom'a d'in opt. si patent'a d'in fauru pe langa tote, că cu privire la cea d'antăia are de a face observatiuni esentiale. Vorbesce mai incolo despre cestiunea nationalitatioru, si cu deosebire accentuedia si aprobedia dreptele pretensiuni ale romaniloru d'in Transilvania, apoi trece la afacerile comuni, si acestu objectu formedia semburile vorbirei lui. Mai cu adinsulu chiarifica afacerile de financia si de militia, si cătu e pentru acesta d'in urma se indestulesce cu sistemulu, care a sustatu pana in 1848. In privinti'a afaceriloru comune recumenda inotirea cu provinciile ereditarie, pe basa paritatii depline. Organulu spre administratiunea acelorua sê se formeze d'in comisiunile regnicolari, ce se voru alege fara vre-o instructiune de amendoue partile pe unu anu, si despre cari oratorele vorbesce mai cu de a menuntulu. Si-rette dreptulu de a face modificatiuni cu ocaziunea vre unei dîspute particulari, dupa care se inchise siedinti'a.

Siedinti'a casei repr. d'in 16. faur.

Siedinti'a de asta-di potemu dice, că a fostu un'a d'entre cele mai insemnate si mai interesante. Representantii au fostu in nūmeru completu, galeriele, atâtu cele pentru auditori, câtu si cele pentru diurnalisti erau mai pline dora, decatu ori candu alta data.

Precumu s'a observatu cea mai mare parte a casei va primi proieptulu de adresa, atâtu in genere, câtu si specialminte.

Presidfulu ordenariu. Notarii de eri. Antăiu redica cuventu Josifu Madarasz, care dupa cele ce se vorbise eri de cătra deput. G. Bartal, ale carui pareri nu le primesce, poftesce indestulire. Adresa o primesce in principiu rezervandu-si dreptulu de a si-face observatiunile la desbăterea speciale. Elu nu cunoesce afaceri comuni, ci numai atari relatiuni, despre cari amintescu legile d'in 1848. Poftesce restituirea legiloru d'in 48, cari fara invoirea factoriloru comuni, a regelui incotonatu si a representatiunei, nu se potu modifia.

Dupa această a vorbitu b. Jos. Eötvös, tenendu-se strinsu de dreptulu istoricu ung. si de cont'nuitatea de dreptu.

Ed. Zsedényi n'a pre seceratu laude d'in partea majoritatei casei (de si a vorbitu dreptu). A desfasuratu cont'nuitatea de dreptu „posibile.“ Esinti'a cuventarei lui se concentredia in această, că restituirea factica a legiloru d'in 1848 in ante de revediuene e imposibile.

Colomanu Ghycy (unulu d'entre cei mai renumiti oratori ai dietei). Intre cele mai sgomotose aplause, a desfasuratu mai antăiu teori'a „quid juris“ apoi „quid consilii.“

Căti-va — cont'nua — d'entre antevorbitori recunoscu legalitatea dreptulu formale, protesteza in contra esecutarei dreptulu. In cuventulu de tronu nu e recunoscuta cont'nuitatea de dreptu.

Dechiara, că ablegatul cottului Tolna (Bartal) pre de tempuru s'a apucatu de desbăterea dreptulu publicu, si că nu lu-pote urmari pre terenulu acest'a. Spriginesc adresa intru tota estinderea si tiene de neamanatu de lipsa restituirea legiloru d'in 1848.

A amintitu, că regele nu e informatu bine, despre vointi'a natiunei (frescea a celei magiare), si că léculu nu pote fi altce-va, decatu ministeriulu respundietoriu.

Dupa ce a finitu Ghycy, multi d'entre ablegati fiindu tempulu inaintatu (½ 2 ore) au pofitu sê se inchiâ siedinti'a, era majoritatea prin scolare au decisu sê se cont'nue desbăterea.

Notariulu, care insemna pre vorbitori cetesce numele lui Georgiu Apponyi, care promitindu una cuventare mai lunga, poftesce sê se finesca desbătterile de asta-di, si apoi a resignatu.

Dupa elu au abdisu forte multi de cuventu, pana la b. Ant. Barbaczy, care vol se vorbesca; inse c. Béla Keglevich, care fuse pre câte-va minute afara, intră in sala si (finindu in antea lui Babarczy in sinuatu) si-tiene dreptulu de a vorbi, dechiarandu-se pe scurtu pentru adresa fara exceptiune.

Ant. Babarczy cunoesce afaceri comuni, aperi partid'a d'in steng'a, apoi primesce si elu adresa.

P. Nyáry: Raspunde cu câte-va cuvinte lui Babarczy, si apoi dice, că ar fi bine, daca cas'a ar primi adresa enbloc, si apoi sê se apuce de desbăterea speciale, si atunci era se faca asiè, cu tote alineele.

Au mai vorbitu inca Paulu Hunfalvy, inse pre acest'a nu era nimeni in stare sê lupota audi asiè mare toiu era in sala; si elu primesce adresa in principiu. In fine E. Ivánka, partinesce pre Eötvös si pre Ghycy, primesce adresa, ce e pre mes'a casei.

Presidntele dechiara, că G. Bartal i-a predatu in scrisu, nescari modificatiuni, referitorie la desbăterea speciale, cu deosebire la aline'a 31 si 32. Aceste modificatiuni dupa finea dîsputei generali se voru ceti si tîpari. Siedinti'a urm. mane la 10 ore. D'entre romani suntu insinuatii a vorbi: M. Gozdu, Sîg. Pop, si A. Vladu.

Siri'a, 31. ianuaru s. v. 1866.

Luandu cunoescentia alegatorii cercului despre verificarea ablegatulu nostru D. Antoniu Mocioni, in onorea acestui mare mecenate alu romaniloru, intieleginti'a de aici decise a da unu balu scû mai bine dicandu o petrecere impreunata cu unu secpu filantropicu menindu-se venitulu curatu, a incurge in cas'a Asociatiunei romane d'in Aradu. Ca venitulu sê fia mai marisoru, se contielesera unii domni, a nu se face spese pentru localitatea balului, ci a recerca pre Pre On. D. protopopu romanescu de legea gr. cat. Ioane Gram'a, ca sê binevoiesca' a ni concede cas'a parochiala spre tineria balului, dar' cu dorere avemu, sê descoperimu că rezultatulu recercării au fostu contrariu acceptării publice.

Dupa acestu respunsu negativu cu invoirea antestiei comunale, s'au determinatu a se tienē balulu la scôla gr. or. fiindu si acestu locu destulu de acomodat, se facura tote pregatirile, s'a determinatu diu'a tinerii balului pe 27. ianuaru s. v. se aläsera arangatorii, in persón'a prestimatei Domne Rosalia Popescu matron'a balului, si stimatulu D. Ioane Moldovanu notariulu comunalu de perceptoriu se tramisera biletele de invitatiune prin parti, la unii Domni Civili si Preuti, cari d'impreuna cu familie sale ne si onorara infatisiandu-se la balu, la care luara parte si unii d'entre agronomii sîrieni, cari cunoscandu scopulu celu filantropicu nu se reträsera; unii tēneri romani d'in Aradu, de si tempulu era ploiosu, totu-si acursera la Siri'a. Petrecerea cordiale tienē pana alta di demaneti'a la 7 ore candu cu salutări fratiesci ne despartiram unii de altii.

Venitulu curatu alu acestui balu, precumu ne spuse unu stimatu D. Preutu face 9 fl. 23 cr. v. a. cari se voru strapune la locul destinatuniu.

Nu potu inse retacē recel'a unoru Domni d'in comun'a Sîriei, cari intru inceputu, la intreprinderea lucrulu, erau cei mai infocati, ba chiaru d'insii fusese proieptorii balului, era in fine tacandu se reträsera, si a nume nepasarea zelosulu romanu d. J. C. cu tote că de doue ori au fostu provocatu la balu, precumu scimu dsa au luat parte in balulu Lipovei, si precumu audu DD. fratii paulisieni, minisieni si cuvinani, au asteptatu a fi invitati si ei dar dd. J. D. si J. C. in caletori'a loru cătra Lipova cu tote că fusese insarcinati ai provocă la balu, n'au facutu nici atât'a, ci inca J. D. au respanditu pretotindenea faim'a, că de balulu nostru nu va fi nimicu, totu-si dsa inca si-petrecu forte bine pana demaneti'a in balulu Sîrieniloru. Ajutorulu pentru scopulu celu bunu era mai mare de nu

se intempla aceste neplaceri, si daca vointia cea curata se spriginia cu mai multa caldura. Avemu se descoperim domnei protopopese adanc'a nostra multiamita pentru primirea insarcinarii de a fi matrona balului si ca au facutu totu ce i a fostu in potintia ca intreprimerea nostra se reesa spre multumirea comune. XX.

Concertulu si balulu junimei romane de la Universitatea d'in Pest'a

(tinentu in 12. faur. a. c.)

Brav'a nostra junime de la Universitatea de aici a datu si in estu anu dovada publica, ca pre langa tote lipsele si neajunsele cu cari are a se lupta, intielege pre bine a mesteca, in propasire-i, cu cele filosofice si ce e frumosu si dulce spre ajungerea scopului maretiu. De ace'a revenim cu deosebita placere la concertulu armatu de balu, ce se tienu in 12 l. c. spre a impartisi o. p. cate ni ierta spatiulu despre acesta petrecere cu scopu filantropicu. — Sal'a menita pentru acesta petrecere era infrumsetiata cu unu publicu numerosu si alesu, candu se incepu concertulu pre la 1/2 8 ore cu „melodie-le romane“ aplicate pentru orchestru de junele nostru artistu Ioane Jancu si executate de orchestruul tenerimei romane. Cine scie cata poesia, cata melancolia dulce diace in cantecele nostre; cine a auditu doios'a cantare a pecurariului si insufletitoria „ardelena“ si va adauge ca aceste cantari le-au executatu cu dexteritate si simtiu juni romani insufletiti de dulceti'a cantececeloru lor, si pote intipui ce impresiune adunca au facutu aceste melodie romane asupra publicului, care erupse mai de multe ori in aplause sgomotose. Finindu orchestruul se ivi pre amvonu una juna romana, gratiosa domnisor'a Irina Nedelcu, si executu pre piano-forte cu multa precisiune piesa: „Reminiscentia de Fr. Liszt d'in opera Lucia di Lamermoor“ intre aplausele publicului. Urmu apoi poesi'a romanca „Orbulu“ de Zach. Antonescu (prof. in Roman'a) dechiamata de d. Pavelu Drag'a juristu, care si cu asta ocaziune dede proba despre frumosele-i insusiri oratorice. Dechiamatiunea au fostu primita cu multa placere si remunerata cu aplause, unu d'intre fratii magiari marturisiau cu bucuria ca au intielesu multe — cuvinte; singuru unu dnu deputatu romanu nu veni la socotela una strofa d'in acesta piesa care se adresa catra romanii d'in tote anghiurile. Dupa dechiamare dlu Al. Nikolics, profes. de conservatoriu executu pre flauta acompaniatu pre pianu de dna Emilia Sztupa „Fantasia romana de Franc. Doppler.“ Unu romanasiu strapusu la audiulu sunetului de fluta in regiunea fericitiloru fetiori de-a munte, dicea ca mai tare l'ar' incanta fantasia pastorului ce i-a creatu dorulu mandrei si i-a pus'o pre note in stele de unde o imprumuta fluerulu lui, ale carui sunete sciu storce lacrimi, era preceptoru de lucru recunoscura in dlu Nikolics pre artistu si-i dederu tributulu recunoscintei in aplause repetite. Abie trecera cate-va mominte de la incetarea aplauseloru ce urmarira pre dlu Nicoliciu, si aceste se incepura era, dar' acum cu mai multa taria si atatu de sgomotose, catu abie mai poteai audi graiulu vecinului celui mai de aproape, pre amvonu se sui regin'a concertului, virtuos'a nostra in violinu domnisor'a Elis'a Circa si dupa unu complimentu gratiosu incepu „Melancolia“ de Prume. Cu cata asactitate artistica a executatu dsior'a Circa acesta piesa precum si celelalte ce au mai urmatu, recunosc si dovedescu si diurnalele magiare de aici. Eca ce dice „Hon“: „culmea splendorei concertului fu cantarea in violinu a dsioarei Elis'a Circa. Pre fic care l'a surprinsu dexteritatea artistica; cu care si-manu instrumentulu in care dupa atati artisti destinsi e atatu de greu a escula. Dsior'a Circa e elev'a renumitului profes. de musica Helmesberger, si precum se vede d'in cantare-i, ca a avutu profesoriu escelente, s'a potutu deduce si ace'a, ca profes. inca n'a potutu ave necasu multu cu ea, de ora ce dsior'a Circa are chiamare decisiva pre cariera artei musicale; ca canta cu simtiementu si unde trebuie cu putere artistica.“ In asemene intielesu se exprime si „Sürgöny“ si alte diurnale a le capitalei. Orchestruul mai cantu „Arie“ d'in opera Kunok de Császár, si apoi pasi la pianu intre aplausele publicului una romancutiua tenera si plina de gratii in care se intrecu destinutiunile naturei cu a le educatiunei, domnisor'a Elen'a Joannovicu si executu „Sonata (C. Moll) de Beethoven pre fortepianu era d. I Jancu pre lauta cu rara indemanare si sicuretate. Urmu apoi „Andante si Variatiuni“ de Schumann pre doue fortepiane executate cu multa istetime de dsior'a Cristina Hagyi si d. Stefanu Perianu. Dlu Perianu si ca diriginte alu orchestruului si dlu Jancu ca compositoru, cu deosebita au contribuitu multu la splendidulu succesu alu concertului, si ar' fi contribuitu si mai multu, daca intocmia d. diriginte lucrulu asi'e, catu d'in lips'a tempului se se lase d'in programu vre-o piesa frantio-

sesca de piano-forte seu chiar' si „Kunok“-ulu era nu frumosulu „Potpourri d'in arie romane“ comp. pentru orchestru de I. Jancu, care de buna sama ar' fi intempinat mare placere d'in partea publicului. Dupa aceste dechiamu d. Dionisiu Poynar una poesia magiara de M. Jókay intitulata „Fie precum n'a mai fostu“ cu accentu curatu si, dupa cum spunu cei ce se precepu la oratori'a — magiara, destulu de bine, apoi urmã era-si virtuos'a nostra artista dsior'a E. Circa si cantu „Les arpeges de Vieuxtemps“ intre aplause si mai sgomotose ca mai nainte, cari nu vreau a se curma pana ce repeti alta piesa, o hore romanca, care rapu publiculu cu totulu. Precandu cantu horea acesta, ce strabatea pana la cele mai fine corde a le inimei, deputatu nostru romanu insotitu de asta data si de unu alu doilea romanasiu, pre zelosi intru a fi prevenitori fatia cu fratii magiari, striga „csardas!“ artist'a nostra inse repeti dulcea hore romana pentru care fu remunerata cu aplause entusiastece si cu o corona de lauru infrumsetiata cu cordele de tricoloru nationalu si lasa apoi pre d. Perianu se executu pre pianu „Rapsodia romana de Sipos (care in putiene dile se pote capeta la Kugler) si apoi mai luã odata arculu a mana spre a farmeca publiculu cu „Melodiele romane“ de Helmesberger, candu apoi dede si tributulu fratietatii tragandu la fine si un'a ungresca, cu care entusiasmã publiculu intr'unu modu nespusu; renumitul artistu Reményi, care fu de fatia d'impreuna cu altii, acurse numai de catu a-i stringe man'a virtuosiei nostre incarcandu-o de laude meritate. Toti cati se precepu la artea musicale, toti artistii cati au auditu pre d. Circa, i-au admiratu dexteritatea artistica, predicandu-i celu mai mare succesu pre acesta cariera, ce-i dorim d'in totu sufletulu. Finindu-se concertulu se incepu saltulu. In loculu alu 2-lea fu „Roman'a“ jocata de 6 parechi (ca-ce mai multe n'au avutu de unde se luã.) Dupa pauza jocara 6 juni si „Romanulu“ (calasierulu); ambe aceste jocuri au sternitu in gradu mare atentiunea publicului, care nu mai inceta a-si areta complacerea in aplause sgomotose. Deputatii romani afara de 1—2, au luat totu parte la acesta petrecere a junimei rom. documentandu prin acesta calduros'a simpatia ce-i pastreza. Joculu tienu pan' in diua in ordenea cea mai frumoasa. Toti cati au fostu de fatia se departara multimeti marturisindu ca au avutu o sera placuta, o petrecere cordiale, care fece onore tenerimei romane si care va remane inca multu tempu in inim'a fie-carui-a.

G . . . i.

BUCOVINA.

Siedinti'a d'in 9. fauru a dietei bucovinene. Deputatu Covaciu areta: ca in o tiera. unde productiunea pamentului e singurulu isvoru alu averei nationale, agronomi'a nu mai prin ace'a se pote inainta, daca producteloru pamentului ei li-se va asigura o trecere (vendiare) solida. Acesta se intempla si cu cultivarea tabacului, fiindu acesta desfiintiata de regimu, si pretiurile desfipte inainte; deci se se roge regimulu pentru a concede cultur'a tabacului in Bucovin'a. Fiindeca adresa pentru autonomi'a basericii gr. or. in Bucovin'a indreptata catra M. Sa in sesiunea a dou'a — inca nu s'a luat la desbatere, deputatul Georgiu Hurmu-s'a ch'i propune, ca se se roge regimulu pentru recomandarea adresei.

Oratorele dovedesce, ca atatu luandu-se Bucovin'a in statu quo, catu si dupa dreptulu canonicu si austriacu acesta baserica are unu dreptu asupra administrarei de sine a afaceriloru si averiloru sale, cu tote aceste stã sub tutoratulu regimului si depinde de la placulu unui principe besericescu. Cu totu altmintre se intempla in Transilvani'a, Ungari'a si alte tiere unde reprezentantii erau asteli liberu si tienu sînode periodice. Intre astfelu de relatiuni dieces'a bucovinena fu lipsita de vietia besericesca si stagnatiunea intr'insa e fara esemplu. Trebuie ca baserica se servesca de celu d'in urma refugiu absolutismului, carui diet'a s'a increditu atatu de multu, ar potè ave acea buna vointia pentru Bucovin'a, ca se recomande Maiest. Sale demnitatea adresei. Cas'a decide a se da unei comisii, si ace'a-si decisune in respectulu motiunei lui Flondoru se va face prin esaminarea starei legiuite a dreptului de propinatie in Bucovin'a.

Propunetoriulu spre a si motiva propunerea areta, ca licentia vindiarei in detaiu a restrinsu pre proprietari in drepturile loru derivate dela a 1767.

In siedinti'a d'in 15 fauru s'a luat la desbatere raportulu despre impartirea teritoriale; dupa programulu regimului tier'a are a se impartu in 8 capitanate.

Diua de 24. januaru s'a serbatu intr'unu modu splendidu. Inceputulu acestei serbatori fu anuntiatu prin 21 descarcari de tunuri. La 11 ore metropolitulu a celebratu unu Tedeum in catedrala, la care asistara ministrii, tote deregatoriile, statulu majoru alu principelui precum si corpulu oficiriloru. Principele si corpulu consulariu n'au fostu de fatia. Trupele militare erau garnisonate in curtea catedralei si pre stradele ce ducu la aceea-si. Municipalitatea s'a ingrigitu, ca in mai multe locuri publice seracimea se capete de mancare, la acesta ospetare fu de fatia si principele insotitu de generalulu Florescu si de mai multi ajutanti de ai sei. Palatiulu precumu si tote edificiale publice ser'a fura iluminate. Principele cerceta teatrulu in care s'a reprezentatu o piesa amesurata serbatori.

Negotiatorii cei mai insemnati ai capitalei in numeru de 250 au adresatu senatulu o plangere in caus'a imprumutariiei monopolului facute cu scopu de a preface mesurele si pondurele dupa nou'a sistema diecimale. Venindu la desbatere acesta plangere, majoritatea senatulu s'a dechiaratu in contra ei, ca incontr'a unei concesii impartesite unilateralmintre de catra regimu si carea contine o vatemare a constitutiunei. In urm'a acestei dechiaratiuni regimulu a prezentatu cameru deputatiloru unu proieptu de lege, dupa care legea despre mesure si ponduri va intrã in putere numai in anulu 1870, acestu proieptu la primitu camer'a in siedinti'a d'in 3. fauru. — Totu atunci s'au dechiaratu de nevalabili concesunile date lui Lemaitre si Bergmann d'in cauza, ca cestu d'in urma n'a observatu determinatiunile actului de concesune. Ministrulu de finantia prezentandu cameru bugetulu anului curgetoriu, arata desfiintiarea mai multoru posturi d'in administratiunea contributiuniloru. Fiendu ca desbaterea si sanctiunarea bugetului se pote amana inca catva tempu, ministrulu de finantia a otaritu, ca aceste posturi suntu a se considera de desfiintate numai de la 14. januaru inainte er' oficialii ca disponibili. Acesta mesura aduce statulu pre anu unu castigu preste 50 mii lei.

Procurorulu generale alu curtiei criminale d'in Craiova face cunoscutu ministeriului de justitia, cumca juriulu acestei curti a dechiaratu de culpabili pentru ascunderea de bani publici — pre Olanescu fostulu casieriu alu districtului Dolju si pre adjunctulu aceluia Davidescu.

Unu decretu principescu d'in 19. jan. ordiniza ca in comunitatile cetatienesci cu poporatiune mai mica de 30,000 nu trebuie se se denumesca mai multi decatu 2 oficiali civili, in comunele cu poporatiune de la 30,000—60,000 numai 3, in cele cu poporatiune de 60,000—90,000 numai 4 si in cele cu poporatiune preste 90,000 numai 5.

Cetimu in „Reforma“: Noulu cabinetu nu s'a formatu inca pana asta-di. Lumea si-face felu de felu de presupuneri, si imaginatiunea vagabonda a spiriteloru produce pe fie-care di noue combinatiuni; dar' adeverulu este ca pana asta-di nu s'a gasitu inca nimeni care se primisca insarcinarea de a compune unu cabinetu si a luã carm'a afaceriloru. Acesta crisa ministeriale ne proba doue lucruri. Mai antaiu o gravitate a situatiunii care face mistunea unui ministru mai gloriosa dar' mai dificile de catu ori cand, si apoi unu faptu de natur'a acelor'a cari caracteriza o societate si care, la noi, se traduce ca mai toti seimu declamã si compune discursuri pompose si frase de efectu dar' candu este vorba la treba, cumu dice romanulu, ne codimu, damu d'in umeri, incrucisiamu manile si fugim care de care mai nainte; transportati d'in sfera cugetarii si a parolii pe teramulu actiunii ne simtimu incapabili a pune in practica ideile nostre chiar'; pe catu avansamu la tribuna pe atatu reculamu in fatia practicei, pe catu ne place visulu pe atatu nu vedemu realitatea; mai toti in fine suntemu poeti infocati si fantastici, putini d'in noi inse politici si omeni de lucru.

Asceptamu cu o vie nerabdare discutarea bugeteloru in camera, pentru ca audimu ca s'ar' fi vorbitu in sectiuni despre desfiintiarea facultatiloru de litere si de sciintie. Fatia cu dificultatile tesaurulu publicu si noi amu cere nu desfiintiarea facultatiloru ci real'a loru infiintiare.

Aflamu ca unulu d'in profesorii de facultate, membru alu consiliului permanentu si deputatu, ar' fi propusu desfiintiarea burseloru

de facultate. Tota lumea vede că o asemene mesura aru desfiintă în realitate facultățile și aru lasă pe drumuri juni cari dau speranțele cele mai magulitorie. Tîer'a ar' perde și bani și cetățieni luminați pe candu profesorii ar' ambursă mii de lei pe fie-care luna fără nici unu folosu pentru alții.

Puindu-se înse cestiunea pe adevăratulu teremu, o economie însemnata ar' rezultă în budgetulu Statului; tîer'a și-ar' asigură unu numeru de juni luminați și peste cătu-va tîmpu facultățile năstre ar' dobîndi o noua putere și o eficacitate reale. Si éca cumu: tramitendu-se în strainetate elevii ce frecuenta asta-di facultățile. Cu modulu acest'a o economie necredută s'aru realiză, suprimendu-se onorarele profesorilor cari mai toti au, pe langa catedr'a de facultate, câte o catedra la gimnasu séu la alte scole ale Statului. Elevii acū înaintati în studiu ar' termină cu succesu și în forțe scurtu tîmpu studîele lor speciale în facultățile straine, și la întorcere ei voru avè o cariera asigurata și statulu nu va cheltui banii fără folosu, căci cunoscîntele și luminele lor voru fi necesare societății; cu modulu acest'a vomu aduce și economii în cheltuecele statului, și unu folosu realu societății, ér' pe de alta parte vomu garanță esîstînti'a și eficacitatea facultatiloru năstre.

Acést'a este opiniunea năstra și credemu că va fi luata în consideratiune căci ea esprime dorintî'a majoritatîei studîntiloru. Em. M.

NOUȚATI ESTERNE.

FRANCIA. D'in Paris 13. faur. se scrie: în siedînti'a senatului d'in 12. fauru fu desbătere generale asupr'a cestiunei de Roma. Segur d'Aguesseau combate frangerea cuventului datu și necostanti'a Italiei, care neci de cătu nu va se observe obligatiunile facute cu Franci'a pre cari acest'a le-a observatu cu credîntia. Cardinalulu Bonnehoze e ingritu despre aceea, ore ce se va întemplă dupa esirea celoru d'in urma trupe francesci d'in Rom'a. Parlamentulu italianu inca nu si-a retrasu decîstîunea de a redîcã Rom'a de capitalea Italiei, și acést'a trebuie sé fia unu obiectu de ingrigiri pentru lumea catolica. Generalulu Gemeau asemene se ocupa cu intrebarea, că ce se va întemplă dupa esirea celoru d'in urma franci d'in posesiunea cea lumesca a papei? Elu voesce, ca sé remana în cast. S. Angelu celu putinu unu regimentu cu bandîera franceza, pana candu dureza acesta sîtuatiune nesecura, în care s'a strapusu pap'a prin neprevedutele rezultate ale espedîtiunei italiene. Cardinalulu Mathieu asemene se invoesce cu paragrafi proieptului, elu are încredere în imperatulu și încarperulu celu absolutu obligatoriu alu conventiunei d'in septembrie. Presiedîntele Bonjeau combate pre antevorbitori dicundu că dînsulu e convinsu forte atātu despre loialitatea Italiei cătu și despre a Franciei. Itali'a va observă cuventiunea cuscientiosu și inca mai cuscientiosu decātu Franci'a, antāiu pentrucă ea nu voesce și nu trebuie sé fia necredîntiosa promisîuniloru date Franciei, a dou'a pentru că nimene nu se înterezeza mai multu ca Itali'a de acé'a ca sé se arete în modulu celu mai chiaru nepotînti'a domnîrei lumesci a papismului mai de parte Rouher dechiara: că conventiunea creeza doue suveranități despartite (aplausu) Regimulu lumescu nu pote tractă cestiuni religioze séu spirituali. Cuventulu de tronu n'a potutu și n'a voitu sé vorbesca decātu, de suveranitatea lumescă (aplausu). Conventiunea d'in 15. sept. a creatu asiè dara doue suveranitati teritorialî despartite de olalta. (forte bine!) Regimulu italianu nu are nici decātu intentiunea de a pasi în contr'a posesiunei lumesci a papei. Elu însu-si a pusu în contractu ca pemnu subscrierea regelui și onorea natiunei, și acést'a o repetiesce în instructiunel emise cătra trupe. Dupa aceea se primî respectivulu paragrafu alu proieptulu de adresa.

VARIETATI.

*. Precumu ne incunoscîntiedîa „Debatte“ M. L. voru se remana în capitalea Ungariei pana în 20. martiu. M. S. Imperatulu cu finea lunei curinte se va duce la Vien'a, rentornandu-se apoi d'impreuna cu principele de corona Rudolfu și principes'a Gizela. = Necrologu Dn'a Elen'a Nicoliciu vedu'a lui Terinte Ratiu, fostulu protopopu gr. res. alu Beiusiului, franta de dorere pentru pièdere a sotîului séu și de grige pentru sortea orfaniloru sei, în 11 fauru, a. c. d'in caus'a marei instristatiuni lovita de paralîsia a inimei adormi cu marte la lină, neacceptata.

Fie-i tierin'a usiora! Orfaniloru remasi Ddieu sé li fie scutu de aperature, — însufundu în inimele omeniloru celoru buni sentimintele caritatîi crestine cătra acele fiintie frăgede remase fără de parinti.

*. *Multiemita publica.* Subscrisul comitetu si-tiene de o detorintia placuta a esprime în numele tenerimei romane de la Univerșitate multiemita sa cea mai adenea ilustr. domne Melania Gozsdu nasc. Dumcia, carea binevoi a primi sârcin'a domnei de casa, mai departe domnîsioarei Eliza Circa, virtuosa în violina, dsioreru Cristin'a Hagyi, Elena Joanovicu, Irina Nedelcu, dómnei Emilia Sztupa, domnului Alesandru Nikolics profesor de conservatoriu, dlui E. Telbisz avocat, cari luara parte activa la concertulu tenerimei romane tienutu la 12. febr. st. n., precum și domniloru dilectanti cari au jucat în orchestrulu tenerimei. Pest'a 13. febr. 1866. Comitetulu arangiatoriu.

*. *Diurnalulu Zukunft* (viitoriulu), — care ese în limb'a nemtesca la Vien'a sub conducerea cunoscutiloru publicisti și florumani d.d. Julius Delpini și Laurentiu Lescovetiu, — între diurnalele nemtesci d'in Vien'a e singurulu organu de publicitate care se ocupa cu multa caldura și mai în toti nrii séi de afăcerile nostre natiunali, prin urmare recumendămu atentiunii și partenirii cetătoriloru nostri în parte și publiculu romanu preste totu acestu diurnalu de altmintea inca bine condusu, și cu principie liberali, éra în ceea ce privește aperaturea principîului de natiunalitate e uniculu organu ce stă cu noi în solidaritate. — Ese în tote dilele afara de dominece și serbatori, pretiulu pre unu anu 14 fl. pre 6 lune 7 fl. pre trei lune 3 f. 50 cr. v. a. Redactiunea se afla în Suburbiulu Vienei: Wieden, Hauptstrasse, Nr. 59.

*. *Agitatiuni d'in partea serbiloru.* D'in Ving'a primimu urmatori'a impartasire: În 24. jan. a. c. protopopulu serbescu alu Cenadului Georgiu Nicoliciu inotitu de unu preutu și de unu bietu dascalu s'a reprezentatu în comun'a romana Monostoru cu scopu de a svatul poporulu si de a se recomandă de protopopu alu lor. Acést'a comuna carea numera peste 1200 romani și abiè 60 serbi, în întielesulu inaltei resolutiuni regesci d'in 6 juliu 1865, cum și de consistoriulu d'in Timisior'a cu dtulu 11 septembrie 1865 nro 455 s'a anessatu cu dieces'a romana aradana; ér' putinii serbi séu mai bine români serbiti s'au aflatu la cea mai de aproape comuna serbesca. Judele comunale care asemenea e unu serbitu, la porunc'a protopopului a conchiamatu preutimea și poporulu la casa comunale unde se și presentara ambii preuti unulu romanu și altulu serbu, pre cumu și serbii ér' d'între romani nici unulu. În present'i'a preutului românu și a poporului adunatu protopopulu dechiara: că Monostorul se tiene de dieces'a serbesca și că de astadi înainte trebuie se-lu recunosca de protopopulu lor, pretîndîndu de la preutulu romanu, ca indulgîntiele de casatoria de aci înainte are se le procureze dela dînsulu, precumu și matriculele baserecesci numai la dînsulu are sé le infatiesieze spre revisiune. Bravulu preutu românu denegându tote acestea a parasîtu casa. Ser'a cei putini serbiti au datu în onorea protopopulu unu balu natiunale serbescu. Sub tîmpulu petrecerei ore cine în semnu de multumire și suveniru pentru acesta cercetare — stricase caruti'a protopopulu, socotîndu că e facuta pre crucerii sei, ceea ce și stă, asiè în cătu demaneti'a protopopulu plecase d'in satu cu caruti'a cea pomposa stricata. De altmintre cam asiè patîmescu toti cei ce ambla sé pescuesca unde n'au dreptu. Preutulu serbescu Isidoru Joanovicu care înainte cu căti-va ani, emigrându d'in parochi'a Comoranului petrecu ca facier unu anu și jumetate prin Segedînu și numai d'in grati'a fostului episcopu timisianu fu tramesu în parochi'a nostra, acum'a cu consotii séi unu invetiatoriu și unu ospetariu mai alesu de candu ne amu emancipatu de sub ierarci'a serbesca agiteza neincetatu și insiela poporulu aproimîndu-i, că de va remanè sub ierarci'a serbesca va fi scutitu de tote dârile stolare de contribuirea la unu fondu nou etc. etc. Acestu preutu, care e în parochia romana d'in a carei venitu se sustiene cu tota famili'a pre carea elu inse o tiene și chiama a fi serbesca, urmeza esîmplulu serbului celui-a cu capr'a d'in tîrgu; ce o tienea de corne și jură că e siuta. Contr'a acestoru agitârî poporulu recurse cu petițiuni mai de multe ori la locurile competînti, inse fără rezultatu. Deci nu d'in ore ce invidîa, ci condusu numai de simtiulu și amoreza ce o am cătra basereca și natiunalitatea mea, me afli îndemnatu a da publicitatîi aceste întemplari ca asiè daca nu-i combate legea, sé-i combată opiniunea publica. Antoniu Theodorescu jun. preutu romanu.

*. *Caltîunariulu d'in Pest'a Szepessy* a gâtîtu o pareche de incaltîaminte cari se voru predă Maieșt. Sale spre a le întrebuinti cu ocasiunea actualu de încoronare. Incaltîamintele de încoronare suntu facute d'in piele de capra galbena dupa mod'a cea vechi'a unguresca. Pre partea d'inainte a turécului suntu cusute în auru însemnele unguresci cu coron'a ce e aperature de doi genii și incungiurata

de o girlanda de lauru. Capetulu de susu alu turécului e încadratulu cu sinoru de auru, de desuptulu caruia depindu cânaci de auru lati de 2½ degete. La partea d'inainte a petiorului suntu cusuti în auru rami de stejariu și lauru cari îmbratiosieze literile inițiale a le numelui M. Sale. Partea d'in apoi a căpîței asemene e adornata cu cosuturi în auru, reprezentându frundiu și rami. Cele patru cosuturi laturali precum și talp'a suntu cesute cu sinoru de auru și margaritariu.

*. *„Progresulu“* e numele noului diurnalu, care de la 1. martiu a. c. va esî sub Redactiunea cunoscutulu nostru literatu D. Visarionu Romanu, care de mai multu tîmpu se ostenesce întru innaintarea culturalei poporului nostru. E o detorintia santa a diurnalisticeî romane de a îndemnă publiculu cetătoriu a sprigini tote întreprinderile cari tientescu la acestu scopu innaltu. Invetiatur'a, sciintiele, cultur'a, séu ori cum sé numimu lumin'a datatîria de vietia spirituale, și respandrea ei în clasele poporului trebuie sé fie obieptulu toturoru staruintiloru năstre, că-ce numai prin cultura potemu scapă de relele ce ne apesa. Cultur'a au restornatu slaviea, feudalismulu, ea face a tremură pre tirani și totu felulu de apesatori, ea au luatu catusiele de pre trupulu celu amortitu a lu poporeloru. Armele cele sublîmi a le sciintiei sunt mai potînti de cătu legiunile cele selbâtece a le poterii crude. Numai sciintî'a va mantul și natiunea nostra de relele ce încerca. Cu sciintiele ne vomu innaltî; de ele se temu impilatorii nostri; că-ce numai cu aceste i vomu invinge. Deci aceste sé le latimu între poporulu nostru prin tote mediulu cele. Operarii cari luca în sîmbri'a litereloru, sunt cei mai mari binefacatori ai omenimei. Se aplecāmu acest'a la natiunea nostra. La nr. acestu-a alaturāmu programulu „Progresulu.“

Proprietariu și editōriu: **Sigismundu Pop.**
Redactoru respundietōriu: **Alesandru Romanu.**

3-1866.

Concursu.

În protopresviteratulu Beliului, d'in comitatulu Biharii urmatoriele statiuni invetiatoresci au devenitu, vacante, si anume:

1. Calacea, cu acést'a statiune e legatu unu salariu anualu de 25 fl. v. a. 8. cubule de grâu, 6 cub. de cucuriudiu, 8 orgii de lemne, 130. portiuni de fînu, și cortelu liberu.
2. Coroiu, de acést'a statiune e legatu unu salariu anualu de 50 fl. v. a. 8. cubule bucate, 6. orgii de lemne, 47 portiuni de fînu, cortelu liberu cu curte buna.
3. Seicu, cu care suntu împreunate urmatoarele: 20 fl. v. a. 6. cub. grâu, 6 cub. cucuriudiu, 8 orgii de lemne, 80 portiuni de fînu, și cortelu liberu.
4. M Tagadon, cu care suntu împreunate urmatoriele: 25 fl. v. a. 13. cub. de bucate, jumetate grâu, 8. orgii de lemne, și 100. portiuni de fînu.

Voitorii de a ocupă vre un'a d'între aceste statiuni suntu avisati, recursurile loru trebuintiosu instruate și adresate cătra venerab. consistoriu diecesanu Aradani, în restîmpu de patru septemane de la antîi'a publicare a concursului acestu-a a le transpune la subscrisul în T. Carandiu.

Datu în T. Carandiu 4. febr. nou 1866.

Iosifu Marchisiu
(2-3) Protopopu și insp. dîstric. scol. în Beliul.

2-1866.

Concursu.

Pentru vacant'a statiune invetiatoresca d'in Csințeu, protopresbiteratulu Chis-Ineului, cu care suntu împreunate urmatoarele emoluminte: 126 fci v. a. 12 cubule de grâu, 6 cubule de Cucurudiu, 12 orgii de lemne, 30 mîgi de fînu, și cortelu liberu cu gradina de legume.

Voitorii de a ocupă acesta statiune, suntu avisati recoursele sale trebuintiosu instruate, și adresate cătra venerabilulu Consistoriu diecesanu d'in Aradu; pana în 28. februaru a. c. s. v. a le transpune la subscrisul în Chitichadiu (Kétegyháza).

Chitichadiu în 26. ianuaru 1866.

Petru Chirilesu
(2-3) Protopresbiteru și inspectoru distr. scolariu.

1-1866.

Concursu.

Pentru statiunea invetiatoresca d'in comun'a Chesintiu, pana în 13. faur. a. c.

Salariulu e 126 fl. v. a. 2 lantîuri de aratura, 2 de livade, ½ platiulu scolei, 60 meti de grâu, 8 fl. de sare, 100 fl. de clisa, 25 fl. de lumini, 14 orgii de lemne.

Doritorii de a ocupă statiunea acést'a suntu avisati recoursele sale instruate cu documintele prescise, și adresate cătra P. O. consistoriu d'in Aradu ale tramite subscrisul pana la prefîptulu terminu.

Lipova, 15. ianuaru 1866.
Ioane Tiaranu m. p.
(3-3) Protopopu și insp. dîstr. de scol.